

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 583
van **LODE CEYSSENS**
datum: 2 juli 2018

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Ruimtelijke ordening - Voortgezet misdrijf en historisch passief

De laatste jaren is de regelgeving inzake stedenbouw en dan voornamelijk de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) aanzienlijk gewijzigd. In 2009 werd zo bijvoorbeeld de regeling omtrent de verjaring van stedenbouwkundige misdrijven en herstellvordering verder verduidelijkt, teneinde meer rechtszekerheid ter zake te krijgen. Zo werd onder meer de aanvangstermijn van de verjaringstermijn van de publieke herstellvordering losgekoppeld van de daadwerkelijke kennisname van het misdrijf door de overheid, hetgeen in de praktijk aanleiding geeft tot een snellere verjaring.

Door de striktere interpretatie en decretale bepalingen rond verjaring is het zogenaamde historisch passief (verjaarde misdrijven) groter geworden. Hieromtrent is er reeds een studie uitgevoerd die onderzoekt welke rechten desgevallend nog kunnen worden gegeven aan dergelijke 'verjaarde misdrijven'.

1. Stel dat er na het verstrijken van de verjaringstermijn van de op het terrein aanwezige constructies, constructies worden bijgeplaatst, bijvoorbeeld een afzonderlijk bijgebouw.

Indien de herstellvorderende overheid in zo'n geval zou ageren naar aanleiding van de recente misdrijven, beschikt zij dan over de mogelijkheid om de oude misdrijven mee te nemen, en ook hiervan herstel te vragen?

2. Kan de minister hieromtrent verduidelijking en meer toelichting geven, gezien haar communicatie omtrent de aanpak van het historisch passief?
3. In het handhavingsplan van de omgevingsvergunning wordt gesteld dat voornamelijk de recente misdrijven prioritair worden behandeld en niet de oude misdrijven. De adviespraktijk van de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid volgt ook deze lijn.

Zal de raad indien ze conform artikel 6.3.7 VCRO advies dient te verstrekken, in zo'n geval een negatief advies geven voor de oude misdrijven?

4. Kan de minister verduidelijken of recentere misdrijven aanleiding kunnen geven en samen met oudere misdrijven kunnen worden beschouwd als een voortgezet misdrijf, waardoor ze alsnog positief geadviseerd kunnen worden door de Raad van State en in principe nog vervolgd zouden kunnen worden middels een herstellvordering voor de strafrechter dan wel burgerlijke rechter?

ANTWOORD

op vraag nr. 583 van 2 juli 2018

van **LODE CEYSSENS**

1. Constructies worden opgericht op een bepaald ogenblik en dit betreft op zich een aflopend misdrijf. Ook de herstellvordering van deze constructies verjaart onafhankelijk van de verjaringstermijn van afzonderlijke bijgebouwen die later worden bijgebouwd. Artikel 6.3.1, tweede lid VCRO stelt dat het bevolen herstel steeds de volledige illegaliteit ter plaatse dekt, ook al werd die mee veroorzaakt door stedenbouwkundige misdrijven en inbreuken die niet bij de rechter aanhangig zijn. Dit is eigenlijk een letterlijke overname van wat het Hof van Cassatie heeft uitgesproken in een arrest van 24 april 2012 (P11.1061N). Het ging over in de tijd opeenvolgende verbouwingen zonder vergunning door verschillende opeenvolgende eigenaars aan dezelfde constructie. De laatste werd veroordeeld tot het integrale herstel, ook al had hij de eerste aanpassingen niet zelf uitgevoerd. Ervan uitgaande dat er geen eenheid van opzet speelt zoals bedoeld in artikel 65 van het Strafwetboek, zal een tijdig ingestelde en ontvankelijke herstellvordering met betrekking tot de oprichting van een constructie niet tot gevolg hebben dat een herroepelijk verjaarde herstellvordering, met betrekking tot eerder opgerichte andere constructies, alsnog herleeft. Er zal dus moeten nagegaan worden tot hoe ver "het geheel" zich strekt en meer in concreto vanaf wanneer iets niet tot dezelfde schade behoort en afsplitsbaar is.
2. De verjaringstermijn van de misdrijven en inbreuken en de betreffende herstellvorderingen is enkel een parameter geweest om te komen tot criteria voor de "meer dan 10 jaar oude, niet herstelde stedenbouwschendingen" die in aanmerking kunnen komen voor de bijzondere regularisatieprocedure. Wat is de houdbaarheidsdatum van het historisch passief ? Het moment dat de overheid geen herstel meer kan vorderen, komt daarbij in het vizier. Dat het best over verjaarde misdrijven en inbreuken kan gaan, is daarbij evident, maar dit wil niet zeggen dat niet verjaarde misdrijven en inbreuken per definitie zijn uitgesloten van de bijzondere regularisatie. Deze dossiers zijn immers ook niet uitgesloten van de gewone regularisatieprocedure die we nu al hebben in artikel 81 van het decreet betreffende de Omgevingsvergunning. Ik merk dat er nog altijd verkeerdelijk vanuit wordt gegaan dat deze aanpak vanuit het handhavingsluik wordt opgelost. Dit is niet zo. De aanpak voor een oplossing voor het historisch passief gebeurt vanuit het vergunningenluik door het invoeren van een bijzondere regularisatieprocedure waarbij een toets aan de ruimtelijke ordening is voorzien. Als de toestand ter plaatse volgens die bijzondere procedure vergund geraakt, zal men zo uit de illegaliteit treden en is er hersteld.
3. De concrete toepassingen van de Hoge Raad van de Handhavingsuitvoering inzake advisering alvorens rechterlijke herstelmaatregelen kunnen gevorderd worden, zijn intussen verworden tot een adviespraktijk waarvan de grote lijnen kunnen teruggevonden worden op de website van de Hoge Raad en meer bepaald in de FAQ aldaar, die actueel wordt gehouden. Hoewel hun naam is gewijzigd en de artikels in de VCRO een andere nummering hebben gekregen, is en blijft de Hoge Raad een onafhankelijk orgaan van actief bestuur. Dit geldt ook voor de bijkomende bevoegdheden die zij er zouden verkrijgen voor de ruimtelijke omgevingstoets. De toekomst zal uitwijzen hoe de Hoge Raad hiermee zal omgaan, maar ik kan hierover geen uitspraken doen, noch instructies geven.

4. Het is inderdaad zo dat zolang de strafvordering niet verjaard is, de herstellvordering in principe volgens artikel 26 van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering niet kan verjaren. Het al dan niet kunnen kwalificeren van verschillende feiten als een voortgezet misdrijf wordt soeverein door de feitenrechter geapprecieerd. Op uw vraag over hoe de Hoge Raad hiermee omgaat in haar adviespraktijk, geeft de Hoge Raad aan dat het Openbaar Ministerie en, indien de zaak voor de rechter wordt gebracht, de rechter met voldoende kennis van zaken kunnen oordelen over de verjaring van zowel de strafvordering als de herstellvordering. Hoewel de Hoge Raad bij het verlenen van advies onder andere rekening houdt met het tijdsverloop sinds de bouwovertreiding werd begaan, spreekt de Hoge Raad zich nooit uit over de mogelijke verjaring. Zo is het principieel niet uitgesloten dat de Hoge Raad een positief advies verleent over een herstellvordering waarbij de rechter later vaststelt dat de feiten verjaard zijn.